

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.I.37.311/2023/5.

A tanács tagjai: Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet a tanács elnöke;

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit előadó bíró;

Dr. Hajnal Péter bíró;

Dr. Heinemann Csilla bíró;

Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A felperes: Felperes1

Cím2

Az alperes: Heves Vármegyei Kormányhivatal

Cím1

Az alperes képviselője: Dr. Agyagási Péter kamarai jogtanácsos

A per tárgya: lakáscélú állami támogatás visszafizetésével kapcsolatos közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes 13. sorszám alatt

A felülvizgálni kért jogerős határozat: a Miskolci Törvényszék 8.K.701.499//2022/12.
számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és a perben nem álló volt házastársa által a 2012. november 27. napján kötött adásvételi szerződés alapján vásárolt, Ingatlan1 alatti, természetben Cím4 szám alatt található ingatlan vételárához - meglévő három gyermekre tekintettel - igénybe vett 2.200.000 forint családi otthonderemtési kedvezményből az alperes a 2022. október 21. napján meghozott 57516-3/2022 számú határozatával kötelezte a felperest a reá eső 1.100.000 forint támogatási összeg és annak a felperes lakóhelye megváltoztatásának napjától számított 38.495 forint kamata, így összesen 1.138.495 forint visszafizetésére.

[2] A felperes keresetében kérte az 57516-3/2022 számú határozat megsemmisítését a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdésének a) pontja alapján. Az alperes a védíratban a kereset elutasítását kérte.

A jogerős ítélet

[3] A Miskolci Törvényszék a 2023. március 22. napján meghozott 8.K.701.499/2022/12. számú ítéletével az alperes 2021. október 21. napján 57516-3/2022 iktatószámmon meghozott határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A jogerős ítélet indokolásában a használt lakás vásárlásához, bővítéséhez igényelhető családi otthonderemtési kedvezményről szóló 17/2016. (II. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Hcsokr.) 37. § (1)-(5) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján rámutatott arra, hogy a házasság felbontása esetén - a Hcsokr.-ben meghatározott feltételek teljesülésekor - a tulajdoni hányadát elidegenítő felet a Hcsokr. 37. § (1) bekezdése szerinti visszafizetési kötelezettség nem terheli. Rögzítette, hogy az alperes jelen perben támadott határozata 2021. október 21. napján kelt, amelyet a felperes által a 2021. október 18. napján előterjesztett bejelentésével azonos napon 57516-2/2022 számon meghozott, a lakáscélú állami támogatás visszafizetése alóli mentesülés megállapítása iránti kérelmét visszautasító végzéssel egyidejűleg bírált el, tehát pontos ismeretében volt annak, hogy a támogatásban részesült felek házasságát a bíróság 2022. június 3. napján jogerőre emelkedett ítéletével felbontotta, hiszen a házasságot felbontó jogerős ítélet kiadmányát és az egyezséget jóváhagyó végzést is csatolta a felperes a kérelméhez. Ezáltal ismert volt alperes előtt az egyezséget jóváhagyó végzés is, továbbá az felperes a kérelméhez benyújtotta a volt házastársával 2022. október 14. napján megkötött, házastársi vagyontközösséget megszüntető okirati bizonyítékot és kérte a mentesülés jogszabályi lehetőségének figyelembe vételét. A bizonyítékokból az is megállapítható volt, hogy az elidegenítés tényét a hitelintézethez igazoltan bejelentették, hiszen a bank okirattal igazoltan 2022. október 21. napján hozzájáruló nyilatkozatot tett.

[4] A jogerős ítélet indokolásában foglaltak szerint az alperes megszegte a visszafizetési kötelezettség vizsgálata körében a mentesülés jogszabályi feltételeire is kiterjedő, a Hcsokr. 37. §-a alapján a teljes tényállás tisztázási kötelezettségét, valamint a mentesség elbírálását is érintő részletes és teljeskörű érdemi indokolási kötelezettségét. Mindezt a perben nem orvosolható lényeges eljárási jogszabálysértésként értékelte. Az új eljárásra iránymutatásként előírta, hogy az alperes köteles az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdése szerinti követelménynek eleget téve a Hcsokr. 37. § (1)-(6) bekezdése szerinti jogszabályi feltételek alapján a tényállást teljeskörűen tisztázni, a jogszabály szerinti mentesülés feltételeit is megvizsgálni és a döntését megalapozó részletes, okszerű indokolási kötelezettségét teljesítve meghozni.

A felülvizsgálati kérelem

[5] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a Kp. 121. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és szükség esetén az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságának okaként a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontját, illetve ad) alpontjának második fordulatát jelölte meg. A befogadhatóság körében további indokolást nem adott elő.

[6] Az alperes a felülvizsgálati kérelem indokai között hivatkozott az eljárás felfüggesztésének bíróság általi elmulasztására, mivel álláspontja szerint a 9.K.701.481/2022. számú per eldöntése - amelynek tárgya a mentesülés megállapítása iránti kérelem visszautasításáról szóló végzés - előkérdés. Előadta továbbá, hogy a Hcsokr. 37. § (4) bekezdése szerint a támogatási szerződés hitelintézeti módosítására a mentesítési kérelem benyújtásáig nem került sor, továbbá előadta, hogy jelen esetben nem arról van szó, hogy a felperes a támogatott ingatlanból való elköltözés után a házassági bontóper megindította és az elhúzódt, hanem az elköltözést követően 1,5-2 év múlva indult meg a házassági bontóper, ezért a házasság felbontása nem mentesítheti a felperest a visszafizetési kötelezettség alól. Álláspontja szerint téves az elsőfokú bíróság álláspontja, miszerint a mentesülési feltételeket érdemben kellett volna vizsgálni. Bemutatta azt a folyamatot, amely esetén az elsőfokú bíróság álláspontja helytálló lenne (a támogatott személy az elköltözése napjától megindította volna a mentesüléshez szükséges eljárásokat, vagyis a házasság felbontására irányuló bírósági eljárást és bejelentette volna a lakóhely megváltoztatását, stb.). Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a Kp. 85. § (2) bekezdése értelmében a megvalósítás időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja, azonban a felperes esetében a kérelem benyújtásakor a támogatási szerződés hitelintézet általi módosítására még nem került sor, annak későbbi megtörténte az alperes döntését nem befolyásolhatta.

[7] Az alperes kérte, hogy a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor a Kúria vegye figyelembe a jelen ügghöz hasonló, de még a korábban hatályban volt lakásépítési

támogatásról szóló 256/2011. (XII. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Létr.) rendelkezései hatálya alá tartozó ügyben Kfv.V.35.189/2022/7. számon született döntését, mivel a Hcsokr. és a Létr. rendelkezései analóg módon szabályozzák a mentesülést és a visszafizetési kötelezettséget.

A Kúria döntése és jogi indokai

[8] A felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei - a következők szerint - nem állnak fenn.

[9] A Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha:

- a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata
- aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,
- ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,
- ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,
- ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve
- b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[10] A Kp. 117. § (4) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt - a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével - indokolni nem kell. A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér. A fél által megjelölt befogadhatósági okhoz a bíróság nincs kötve, így a Kúria az alperes által megjelölt, valamint a Kp. 118. § (1) bekezdésében szabályozott további befogadhatósági okokat is vizsgálta. A Kúria a befogadhatóság vizsgálata során a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértésekről nem foglalhat állást, arra kizárólag a felülvizsgálati kérelmet érdemben elbíráló határozatban van lehetősége.

[11] A Kúria utal arra, hogy a Kp. 117. § (4) bekezdése nem teremt alanyi jogot a felülvizsgálati kérelem befogadására. A felülvizsgálati kérelemben nevesített befogadási okok alapján történik annak vizsgálata, hogy a konkrét ügyben felmerült-e olyan kérdés, amely a Kp. 118. § (1) bekezdésének rendelkezései körébe tartozik, ezáltal a felülvizsgálati kérelem befogadását és érdemi elbírálását megalapozza. Ezzel összefüggésben a Kúria kiemeli, hogy a befogadásról való döntés a jogegységi funkció egyedi ügyek intézésében történő ellátását szolgálja, így a befogadás körében az egyedi ügyben meghozott jogerős ítélet jogegységgel való kapcsolatát kell vizsgálni.

[12] Az alperes a befogadhatósági okot nem egyértelműen jelölte meg, a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontja ugyanis valamennyi alpontot magában foglal, emellett az ad) alpont második fordulatainak kiemelése ugyancsak az a) pont egyik alpontja. Ugyanakkor jelentőséggel bír, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontja ad) alpontjának második fordulata olyan befogadási ok, amelyhez a Kp. indokolási kötelezettséget rendel. Az alperes e befogadási okot külön nem indokolta, a befogadási okok megjelölésekor a felülvizsgálati kérelemben előadottakra utalt. Kétségtelen, hogy a felülvizsgálati kérelem tartalmi indokai és a befogadhatósági okok között nagyfokú a hasonlóság, azonban tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem indokolása több funkciót tölt be, nemcsak a felülvizsgálat érdemi tartalmi okára, hanem a befogadhatóságot megalapozó okokra is ki kell terjednie. Ezeket a felülvizsgálati kérelmet benyújtó félnek kell úgy bemutatni, hogy a felülvizsgálati kérelemből egyértelműen azonosíthatóak legyenek a befogadhatóság okai, valamint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ad) alpontja esetén az ahhoz kapcsolódó indokolás is. Nem a Kúria feladata, hogy a felülvizsgálati kérelemből szétválogassa, hogy a felülvizsgálati kérelmet benyújtó alperes mely indokokat tekintette a felülvizsgálati kérelem érdeméhez, illetve melyeket a befogadhatóság okaihoz tartozónak.

[13] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjában meghatározott ok alapján, azaz a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. A joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségessége pedig akkor áll fenn, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható (Kfv.I.35.542/2021/2., Kfv.VII.37.025/2021/2., stb.), az meghaladottá vált. A jogerős ítéletben foglalt döntés az Ákr.-ben előírt tényállás tisztázási és indokolási kötelezettség megsértésén alapult, az új eljárás elrendelésének ez képezte indokát. E kötelezettségek törvényes teljesítésének szintje tekintetében kiforrott és egységes a bírói gyakorlat, nem vet fel olyan jogkérdést, amely a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy egységesítése érdekében vizsgálendő lenne, így a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja alapján a felülvizsgálati kérelem befogadása nem indokolt.

[14] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ab) alpontja alapján, a felvetett jogkérdés különleges súlyára tekintettel a Kúria egységes gyakorlata szerint a felülvizsgálati kérelmet különösen akkor fogadja be, ha az nagy számban előforduló új típusú ügyben merült fel, azaz a vizsgált jogkérdés túlmutat a konkrét ügyön és a Kúria iránymutatása szükséges. Az ügy társadalmi jelentősége pedig különösen akkor minősül befogadási oknak, ha az adott jogkérdés a jogalanyok széles körét érinti. A befogadási ok fennállása tehát akkor állapítható meg, ha a konkrét egyedi ügyben elfoglalt jogi álláspont nem csak az adott ügyben érintettekre van kihatással, hanem közvetve az adott ügyben nem szereplő jogalanyok helyzetére is iránymutatást ad. A befogadás azonban ezekben az esetekben is csak akkor indokolt, ha a Kúria az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett ítélezési gyakorlatában. Jelen perbeli ügyben a Kúria értékelése szerint e körülmények nem

állnak fenn, mivel a jogerős ítélet alapját képező tényállás tisztázási kötelezettség és indokolási kötelezettség olyan eljárási jogszabálysértés, amellyel összefüggésben a Kúria korábban már állást foglalt, a joggyakorlat egységes és következetes.

[15] A Kúria hivatalból megvizsgálta és úgy értékelte, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ac) alpontja szerinti befogadási ok - az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége - nem áll fenn.

[16] A Kúria rámutat arra, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi indokaira utalás a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ad) alpontja szerinti, befogadás alapjául szolgáló jogszabálysértést és az alapján a befogadhatóságot megalapozó indokolási kötelezettség teljesítését nem valósítja meg. A felülvizsgálati kérelem érdemi indoka közül jogszabálysértésként azonosítható hivatkozás a Kp. 85. § (2) bekezdésének megjelölése, azonban a jogerős ítélet nem az alperes által hivatkozott, a támogatási szerződés hitelintézet általi módosítása értékelésének elmaradása, hanem a közigazgatási határozat meghozatalakor fennállt, azonban az alperes által nem tisztázott és értékelés körébe nem vont további tények, körülmények (pl. házasság felbontásának ténye, házastársi vagyontörség megszüntetésének ténye) figyelembe vételének hiánya okán állapította meg az eljárásjogi jogszabálysértéseket. Ennél fogva a Kp. 85. § (2) bekezdésének megjelölése és az ahhoz fűzött indokolás sem teszi befogadhatóvá a felülvizsgálati kérelmet.

[17] A Kúria az alperes által analóg ügyként hivatkozott, a Kfv.V.35.189/2022/7. számú határozat kapcsán előadottak alapján sem állapíthatta meg a Kp. szerinti befogadhatósági ok fennállását, mivel releváns tényállásbeli különbségek miatt (pl. a hivatkozott ügy tényállása szerint a közigazgatási határozat meghozatalakor a házasság felbontására még nem került sor, míg jelen perbeli esetben az alperes előtt ismert volt a házasság felbontása, az arra vonatkozó jogerős ítélet és a bontóperben megkötött egyezséget jóváhagyó végzés, a házastársi vagyontörséget megszüntető, 2022. október 14. napján megkötött szerződés, valamint ez utóbbira vonatkozóan a bank 2021. október 21. napján kelt hozzájáruló nyilatkozata) ügyszonosság nem állapítható meg. A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadására ezáltal a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján sem látott törvényes lehetőséget, mivel az alperes a felülvizsgálati kérelemben a befogadási okok körében nem jelölt meg olyan közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat - ügyszonosság mellett - jogkérdésben eltérne.

[18] A fentiekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[19] *Felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadása, mivel a befogadás indoka nem áll fenn.*

Záró rész

[20] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján tanácsban, tárgyaláson kívül, indokolt végzésben határozott.

[21] A végzés ellen a további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontjában foglalt rendelkezés zárja ki.

Budapest, 2023. június 7.

Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k.
a tanács elnöke

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Hajnal Péter s.k.
bíró

Dr. Heinemann Csilla s.k.
bíró

Huszárné dr. Oláh Éva s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: